

DE TIJD

17:14 - 17 oktober 2011

Babyboomers kunnen bouw rusthuizen mee bekostigen

De extra subsidies van Vlaams minister voor Welzijn Vandeuren voor de bouw en renovatie van infrastructuur voor ouderenzorg zal niet volstaan om aan de groeiende behoefte te voldoen. Via slimme financiële constructies kan een deel wel door de babyboomers zelf gefinancierd worden. Maar dan moet men erkende zorginitiatieven wel niet treffen met belastingverhogingen.

Door Briec Van Damme, econoom aan het Itinera Institute en gastdocent aan de Universiteit Gent. Auteur van 'Het grijze goud' (2010).

Op enkele eenzame vergrijzingsnegationisten na is iedereen het er over eens dat de demografische verschuivingen ons systeem voor een enorme uitdaging plaatsen. Door de nakende verdubbeling van de groep zorgbehovende ouderen komt de toegankelijkheid van onze ouderenzorg in gevaar. Bij ongewijzigd beleid moeten we immers vanaf vandaag netto iedere week 1 rusthuis bijbouwen, 40 jaren lang. Dat dit geen sinecure wordt illustreert de evolutie van de woongelegenheden in woonzorgcentra de voorbije jaren. Die zijn in 10 jaar tijd met slechts 2,8 procent gegroeid, met wachtlijsten tot gevolg.

Dat beseft ook Vlaams minister voor welzijn Vandeuren. Hij besliste 100 miljoen extra te injecteren in de bouw en renovatie van infrastructuur voor ouderenzorg. De minister heeft bovendien beloofd in 2012 even vrijgevig te zijn. Maar ook dit subsidiefeestje zal eerder vroeg dan laat aflopen. Extra middelen en extra infrastructuur zullen nodig zijn in een economische en budgettaire context die de reflexmatige inschakeling van de overheid en de sociale zekerheid namelijk onmogelijk maken.

Een culturomwenteling die de oudere emancipeert en centraal stelt, en waarbij de senior ook voor zichzelf zorgt, zal door de dynamische en kapitaalkrachtige babyboomgeneratie worden gedreven. Senioren zullen daarbij geholpen worden door een beschikbaar inkomen dat 12,5 procent boven het nationale gemiddelde ligt en de voorbije twintig jaar spectaculair steeg.

Via slimme financiële constructies kan een deel van de infrastructuurbehoefte met andere woorden door de babyboomers zelf gefinancierd worden. Verschillende initiatiefnemers ontwikkelden bijvoorbeeld een systeem van obligaties met woonrecht. Dat werkt zo: de obligatiehouder ontvangt een jaarlijkse rente zolang hij niet in zijn serviceflat woont. Wanneer hij op oudere leeftijd beslist in zijn appartement te trekken, heeft hij het recht deze te bewonen. Een belegging die kosteloos overgaat in een woonoplossing op maat dus.

ROERENDE VOORHEFFING

Publieke zorgverstrekkers en mutualiteiten werken gelijkaardige denkpistes uit. Aan interessante initiatieven geen gebrek; aan een regulerend kader dat misbruiken voorkomt en een coherente beleidsvisie die slapend geld wakker maakt daarentegen wel. Zo staat een verhoging van de roerende voorheffing op Di Rupo's verlanglijstje. Deze zou lineair opgetrokken worden van 15 naar 20 procent, en dus ook obligatiehouders treffen die vandaag willen investeren in hun zorg voor morgen.

Kortom, erkende zorginitiatieven, zij die op spaargeld draaien inbegrepen, moeten van de voorgestelde belastingverhoging worden vrijgesteld. Daarnaast moet werk gemaakt worden van een regulerend kader dat de sociale ondernemer fiscale zekerheid biedt, en de gebruiker sociale zekerheid garandeert.

Uiteraard moet het gat in de begroting ook dichtgefietst worden via nieuwe inkomsten. Maar laten we deze halen daar waar ze het minst maatschappelijke brokken maken. Door een deel van de zorginfrastructuur door kapitaalkrachtige babyboomers en medioren te laten financieren komen meer middelen vrij voor zij die niet anders kunnen dan op de overheid terugvallen. De ontwikkeling van erkende initiatieven moet je vanuit het beleid reguleren en aanmoedigen, niet afstraffen. Beschouw de spaargelden van de babyboomgeneratie, de rijkste uit onze vaderlandse geschiedenis, dus als een financieringspartner voor iedereen, en niet als het voorrecht van enkelen.

Het komt er op aan onze structuren, instellingen en financieringsmechanismen oordeelkundig aan te passen aan de tektonische verschuivingen van een verouderende maatschappij. Wanneer we daarin slagen, dan zal de vergrijzing zich in de ouderenzorg langs haar beste kant laten zien: een leeftijdsvriendelijkere en rijpere samenleving, die solidariteit effectiever en doelgerichter organiseert.

Copyright © De Tijd